

Briselē, 2017. gada 29. septembrī
(OR. en)

12671/17

FREMP 99
JAI 847
COHOM 103
POLGEN 125
AUDIO 103
DIGIT 196

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepri. dok. Nr.:	12112/17
Temats:	Neoficiāls prezidentvalsts dokuments Vispārējo lietu Padomes sanāksmei 2017. gada 17. oktobrī – Ikgadējais dialogs par tiesiskumu

Pielikumā pievienots prezidentvalsts neoficiālais dokuments apspriešanai Vispārējo lietu padomes sanāksmē 2017. gada 17. oktobrī.

Vispārējo lietu padome, 2017. gada 17. oktobris

Dialogs par tiesiskumu

Prezidentvalsts Igaunijas neoficiāls dokuments

"Plašsaziņas līdzekļu plurālisms un tiesiskums digitālajā laikmetā"

Ievads

Ar Padomes un dalībvalstu 2014. gada decembra secinājumiem par tiesiskuma ievērošanas nodrošināšanu **ir izveidots** Padomes (Vispārējās lietas) **ikgadējs dialogs par tiesiskumu**.

Pirmais dialogs Padomē (Vispārējās lietas) norisinājās 2015. gada 17. novembrī Luksemburgas prezidentūras laikā, un **otrais** – 2016. gada 24. maijā Nīderlandes prezidentūras laikā.

Ar prezidentvalsts Slovērijas veikto **pieredzes izvērtējumu** 2016. gada 15. novembra Padomē (Vispārējās lietas) tika gūts apstiprinājums tam, ka dalībvalstis vēlas dialogu turpināt un stiprināt.

Trešais dialogs par tiesiskumu

Plašsaziņas līdzekļu brīvība un plurālisms ir labi funkcionējošas demokrātijas priekšnoteikumi un būtiski garantīti. Vārda brīvība, plašsaziņas līdzekļu brīvība un plurālisms ir ietverti ES Pamattiesību hartā, un tie ir pieskaitāmi tām galvenajām demokrātiskajām pamatvērtībām, kuras ir Eiropas Savienības pamatā.

Balstoties uz Eiropas Komisijas ikgadējo pamattiesību kolokviju 2016. gadā par plašsaziņas līdzekļu plurālismu un demokrātiju un turpinot to, prezidentvalsts vēlas aicināt ministrus izskatīt **specifiskās problēmas, ar ko plašsaziņas līdzekļu plurālisms un tiesiskums saskaras digitālajā laikmetā.**

Digitālo platformu atvērtība un internets sekmē līdzdalības demokrātiju, kas ir pārredzama un efektīva. Tomēr vienlaikus jaunajā konverģētajā plašsaziņas līdzekļu vidē līdz ar digitālo laikmetu ir arī saasinājušās **problēmas pamattiesību, demokrātijas un tiesiskuma** jomā, jo kļūdainu un nepatiesu ziņu izplatīšana sociālajos plašsaziņas līdzekļos un internetā var nelabvēlīgi ietekmēt uzticēšanos plašsaziņas līdzekļiem un tādu politisko debašu kvalitāti, kas norisinās par demokrātiskai sabiedrībai svarīgiem jautājumiem. Masveida digitāla dezinformācija var graut demokrātijas pamatu – labi informētu iedzīvotāju politisko iesaisti. Uzticēšanās plašsaziņas līdzekļiem zaudēšana turklāt mazina plašsaziņas līdzekļu spēju pildīt vienu no to funkcijām, proti, valstu, ES un privāto dalībnieku atbildības kontroli, un tādējādi palīdzēt nosargāt tiesiskumu. Laikā, kad daudzi iedzīvotāji – jo īpaši gados jaunāki – kā galveno ziņu avotu **aizvien vairāk** izmanto **internetu un sociālos tīklus**, ir svarīgi nodrošināt plurālistisku, neatkarīgu un kvalitatīvu informāciju, kas ir priekšnoteikums tam, lai saglabātu uzticēšanos plašsaziņas līdzekļiem, turklāt tikpat svarīgi ir spēt atšķirt, kāda informācija ir precīza un uzticama un kāda nav.

Lai apspriestu šīs problēmas, prezidentvalsts Igaunija 2017. gada 12. jūlijā Briselē rīkoja **neoficiālu ekspertu semināru** par plašsaziņas līdzekļu plurālismu un tiesiskumu digitālajā laikmetā. Seminārs pulcēja pārstāvjus no ES dalībvalstīm, ES iestādēm, ES Pamattiesību aģentūras, Eiropas Padomes, žurnālistus un plašsaziņas līdzekļu, pilsoniskās sabiedrības un akadēmisko aprindu pārstāvjus. Semināra rezultātu kopsavilkums ir pieejams dokumentā 12112/17.

Seminārā tā dalībnieki apsprieda, ko dažādi rīcībspēki – tādi kā dalībvalstis, ES iestādes, NVO un plašsaziņas līdzekļu uzņēmumi – varētu darīt, lai nodrošinātu informācijas ticamību, uzticēšanos plašsaziņas līdzekļiem un uz precīzu informāciju balstītas politiskās debates digitālajā laikmetā.

Plurālistisku, neatkarīgu un uzticamu plašsaziņas līdzekļu kā demokrātijas un tiesiskuma garanta un uzrauga nozīmīgumu nedrīkst novērtēt par zemu. Ja uzticēšanās plašsaziņas līdzekļiem ir zaudēta, to spēja pildīt šo svarīgo lomu var būt apdraudēta. Seminārā tika uzsvērts, ka problēmas ir daudzveidīgas un tām ir nepieciešamas jaunas pieejas, taču cenzūra ir robeža, ko nekādā gadījumā nedrīkst pārkāpt. Dalībnieki stingri norādīja uz likumdevēju, žurnālistu, izdevēju un interneta starpnieku kopīgo atbildību, kā arī uz iedzīvotāju – informācijas patērētāju – atbildību. Vairāki runātāji atzīmēja, ka ne visu var reglamentēt ar tiesību aktiem vai pašregulāciju. Plašsaziņas līdzekļu lietotprasme jau no agrīna vecuma, kā arī pieaugušo vidū ir ļoti svarīga informācijas patērētājiem, lai viņi varētu atpazīt nepatiesu vai maldinošu informāciju un arī saprast, kāda ir viltus ziņu izplatīšanas motivācija un kas ir to avoti.

Prezidentvalsts vēlas turpināt apspriest šos tematus trešajā dialogā par tiesiskumu, pamatojoties uz šādiem jautājumiem:

- 1. jautājums:** ko Jūs uzskatāt par pašām nopietnākajām problēmām tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību jomā digitālajā laikmetā un jaunajā plašsaziņas līdzekļu vidē? Lūdzu, dalieties savā pieredzē par to, kā šīs problēmas varētu risināt.
- 2. jautājums:** ko dalībvalstis var darīt, lai žurnālistiem, izdevējiem un interneta starpniekiem palīdzētu nodrošināt žurnālistikas kvalitāti un publicētās informācijas uzticamību? Lūdzu, raksturojiet jebkādas valsts līmeņa problēmas un labāko praksi.
- 3. jautājums:** lai saglabātu uzticēšanos plašsaziņas līdzekļiem, izšķiroša loma ir plašsaziņas līdzekļu lietotprasmei, kas lasītājiem, klausītājiem un skatītājiem dod iespēju atšķirt uzticamus informācijas avotus no neuzticamiem. Kāda ir dalībvalstu loma, lai nodrošinātu to, ka ES iedzīvotājiem visās vecuma grupās ir pietiekama plašsaziņas līdzekļu lietotprasme?

Dialoga norises organizēšana

Pēc prezidentvalsts un ES Pamattiesību aģentūras direktora ievadvārdiem Komisija un dalībvalstis tiks aicinātas paust viedokli, pamatojoties uz šiem trim jautājumiem. Pēc diskusijām prezidentvalsts izstrādās **prezidentvalsts secinājumus**.

Prezidentvalsts sadarbībā ar trijotnes partneriem prezidentvalsts secinājumus nodos attiecīgajām Padomes darba sagatavošanas struktūrām turpmākai izskatīšanai. Turpmāko rīcību varētu apsvērt tad, kad Padome vēlreiz vērtēs dialogu par tiesiskumu, proti, ap 2019. gada beigām.

